

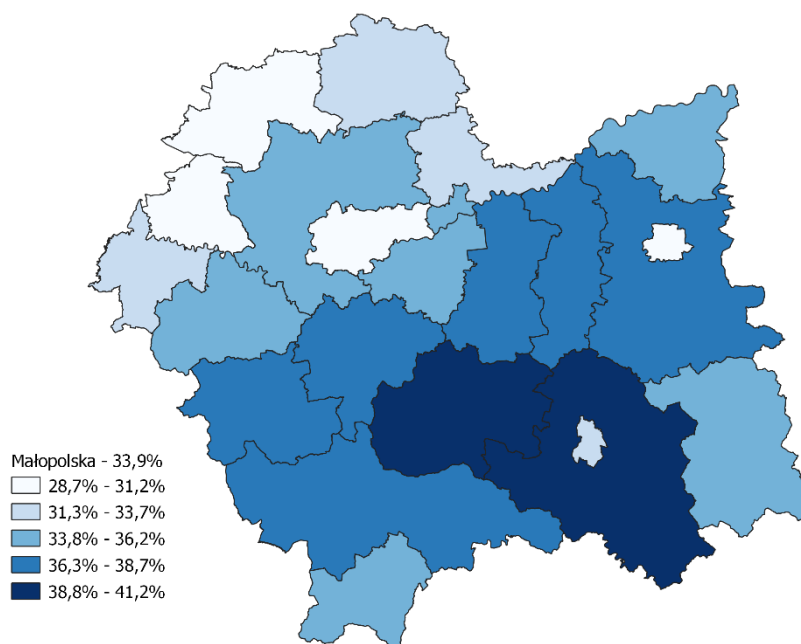
**Załącznik nr 1
do Regulaminu konkursu nr POWR.01.02.01-IP.15-12-014/20**

Diagnoza sytuacji grupy docelowej w konkursie subregionalnym

Małopolska jest jednym z województw o największym udziale osób młodych poniżej 30 roku życia w skali kraju. Do kategorii tej zalicza się niemal 34% Małopolan. Prognozy demograficzne wskazują na utrzymanie w najbliższych latach trendu spadkowego w zakresie liczby dzieci, młodzieży i osób młodych. Prognozuje się, że w latach 2015-2035 populacja młodych do 30 roku życia zmniejszy się o 200 tys. osób.

Najwyższym udziałem osób młodych (do 30 roku życia) charakteryzują się: powiat limanowski (41,2%) i nowosądecki (40,8%). Najniższy odsetek osób do 30 roku życia w populacji ogółem jest w Tarnowie (28,7%), Krakowie (28,9%), powiecie chrzanowski (29,7%) oraz olkuskim (30,4%).

Mapa 1. Udział osób do 30 roku życia w ludności ogółem.

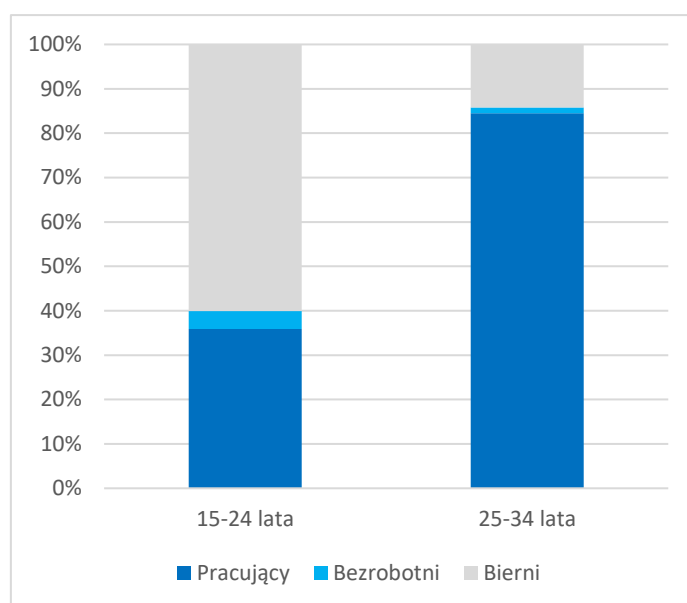

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS/BDL.

Osoby młode bierne zawodowo, w tym osoby należące do kategorii NEET

W III kw. 2019 r. biernych zawodowo było 194 tys. młodych Małopolan w wieku 15-24 lat i stanowili oni 17,3% wszystkich biernych zawodowo w województwie (1 123 tys. osób). Wysoki poziom bierności zawodowej w grupie osób młodych (15-24 lata) wynika z przedłużenia momentu wejścia na rynek pracy z uwagi na kontynuowanie przez nich edukacji¹.

Wykres 1. Aktywność ekonomiczna osób młodych w Małopolsce w III kwartale 2019 roku

Źródło: *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie małopolskim w III kw. 2019 r, Opracowanie sygnałne, Urząd Statystyczny w Krakowie.*

Powyższe dane dot. aktywności potwierdzają, że grupa osób młodych (15-29 lat) jest grupą silnie zróżnicowaną. Jedną ze zmiennych determinujących priorytety i aktywność edukacyjno-zawodową młodzieży jest wiek. Wśród osób poniżej 18 roku życia, pierwotną rolą jest nauka. Następnie pomiędzy 19 a 24 rokiem życia następuje większe zróżnicowanie sytuacji i postaw osób młodych. Dla absolwentów szkół zasadniczych zawodowych jest to okres wejścia na rynek pracy, natomiast absolwenci liceów i techników najczęściej kontynuują edukację na poziomie

¹ *Aktywność ekonomiczna ludności w województwie małopolskim w III kw. 2019 r, Opracowanie sygnałne, Urząd Statystyczny w Krakowie.*

wyższym. Zatem w grupie wiekowej 19-24 lata następuje większe zróżnicowanie priorytetów osób młodych, przy czym w perspektywie edukacyjno-zawodowej nadal przeważa rola edukacyjna nad zawodową. Praca, szczególnie wśród osób studiujących, często ma charakter dodatkowy i skutkuje uzyskaniem dodatkowych środków finansowych, a także zdobyciem doświadczenia w pracy, ale nie jest to równoznaczne z doświadczeniem we własnym zawodzie. Przewartościowanie następuje po 24 roku życia, gdy głównym priorytetem staje się praca zawodowa².

W ostatnich latach w Europie i w Polsce obserwujemy wysoki udział osób młodych, które nie pracują, nie uczą się ani nie uczestniczą w szkoleniach czy kursach (należących do tzw. grupy NEET – not in employment, education or training). Udział NEETs jest najniższy w grupie wiekowej 15-19 lat, wzrasta natomiast w miarę wchodzenia w wiek aktywności zawodowej. W Polsce, w 2018 roku, udział osób, które nie pracują i nie uczą się w grupie wiekowej 20-34 lata wynosił 16,4% wobec średniej dla Unii Europejskiej na poziomie 16,5%³.

Badania wskazują, że czynnikami zwiększającymi ryzyko wystąpienia bierności zawodowej i edukacyjnej wśród osób młodych w wieku 15-24 lata jest:

- niepełnosprawność – wzrost ryzyka o 40%,
- pochodzenie migracyjne – zwiększa ryzyko o 70%,
- niższy poziom wykształcenia – ryzyko trzykrotnie wyższe niż w przypadku osób posiadających wykształcenie wyższe,
- zamieszkanie na obszarach peryferyjnych – prawdopodobieństwo 1,5 razy wyższe,
- niski poziom dochodów gospodarstwa domowego,
- doświadczenie przez rodziców bezrobocia – wzrost ryzyka o 17%,
- niskie wykształcenie rodziców – ryzyko wyższe dwukrotnie,
- rozwód rodziców – ryzyko wyższe o 30%.

Analiza badań losów absolwentów szkół zawodowych z lat 2012-2018 wskazuje, że w Małopolsce liczba osób pozostających poza systemem edukacji i pracy systematycznie się zmniejsza. W okresie od 2012 do 2018 roku udział NEETs spadł

² *Małopolskie Gwarancje dla Młodzieży. Rekomendacje w zakresie wspierania osób młodych na rynku pracy*, WUP Kraków, 2016

³ Eurostat – źródło danych, przywołanych w akapicie

z 19% do 8%. Zmniejszanie się odsetka NEETs w populacji absolwentów dotyczy głównie osób bezrobotnych i związane jest między innymi z łatwiejszym dostępem do rynku pracy. Natomiast na niezmiennym poziomie utrzymuje się udział osób biernych zawodowo.

Wyniki badania losów absolwentów szkół zawodowych 2018 pokazują, że NEETsami, po roku od uzyskania świadectwa ukończenia szkoły zostaje ok. 8% absolwentów, z czego 3% to osoby bezrobotne, a 5% - bierne zawodowo⁴. Badania wskazują także na relacje pomiędzy zagrożeniem biernością, a wyborami edukacyjnymi młodych Małopolan. Udział NEET jest wyższy wśród osób, które kształciły się w zasadniczej szkole zawodowej (10%) oraz szkole policealnej (16%), tj. szkołach po których ukończeniu młodzież częściej decyduje się na pracę niż na kontynuowanie edukacji. Wskazuje to na fakt, że młodzież, która wąsko ukierunkowuje swoje plany zawodowe w sytuacji niepowodzenia jest w większym stopniu zagrożona biernością. W przypadku technikum powszechniejsze jest kontynuowanie nauki na studiach, co przyczynia się do mniejszego udziału grupy NEET wśród absolwentów tych szkół. Pod względem profilu kształcenia zjawisko bierności częściej dotyczy osób, które ukończyły naukę w branży ochrony zdrowia, leśno-ogrodniczej, fryzjersko-kosmetycznej oraz chemiczno-ceramiczno-szklarskiej.. Z kolei najniższy udział NEETs utrzymywał się w branży górniczo-wiertniczej, drzewno-meblarskiej, elektryczno-elektronicznej i energetycznej, transportowo-spedycyjno-logistycznej, budowlanej oraz mechanicznej – budowa maszyn.⁵

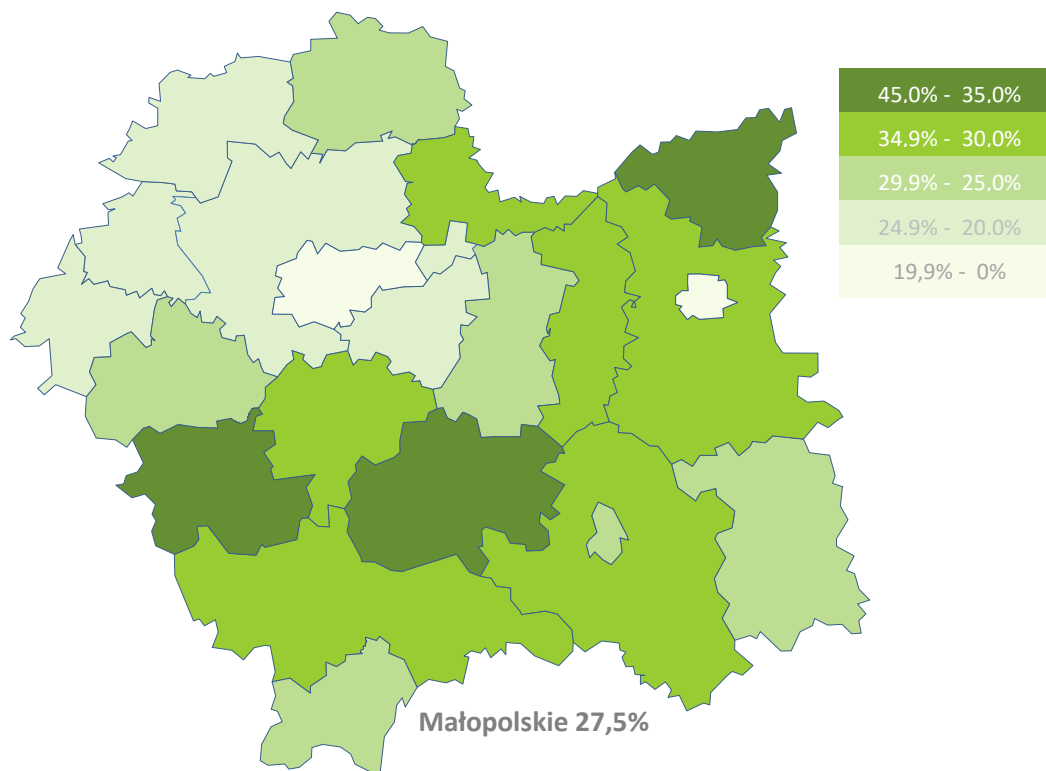
Osoby młode bezrobotne

Na koniec 2019 roku w rejestrach powiatowych urzędów pracy województwa małopolskiego pozostawało 17 197 osób do 30 roku życia. Stanowili oni 27,5% wszystkich bezrobotnych. Najwyższy udział osób bezrobotnych do 30 roku życia odnotowano w powiecie dąbrowskim i limanowskim (38,3%) oraz suskim (35,2%). Najniższym udziałem osób młodych wśród zarejestrowanych bezrobotnych charakteryzują się miasto Kraków (17,8%), Tarnów (18%) oraz powiaty: krakowski, wielicki, oświęcimski, chrzanowski i olkuski.

⁴ Skóra M., Węgrzyn M., *Badanie losów absolwentów szkół zawodowych 2018 –*, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Departament Polityki Regionalnej UMWM, Kraków 2018.

⁵ Tamże.

Mapa 3. Udział osób bezrobotnych do 30 roku życia w ogóle bezrobotnych w powiatach województwa małopolskiego w grudniu 2019 r.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z powiatowych urzędów pracy (MRPiPS-01)

Imigranci

Na podstawie dostępnych danych nie sposób oszacować całościowej skali imigracji zarobkowej (dla województwa małopolskiego czy dla Polski). Swobodny przepływ osób w ramach UE (Unii Europejskiej), a także zatrudnienie w szarej strefie sprawiają, że dane są fragmentaryczne.

Liczba obcokrajowców w województwie małopolskim wyraźnie rosła do 2016 roku. Następnie dynamika nieco osłabła. Od stycznia do grudnia 2019 roku zarejestrowano 102,7 tys. oświadczeń oraz wydano 37,0 tys. zezwoleń na pracę dla cudzoziemców. Wiąże się to ze zmianą charakteru pracy cudzoziemców. Zmniejszyła się liczba

podejmujących pracę krótkookresową. Zmniejszanie liczby oświadczeń jest następstwem wyczerpywania się potencjału pracowników, głównie z Ukrainy oraz wprowadzonych na początku roku 2018 zmian w przepisach. Modyfikacje, które miały na celu m.in. uporządkowanie procesu zatrudniania cudzoziemców, lepszą kontrolę oświadczeń i zapobieganie nadużyciom, przyniosły także rozbudowanie procedury, większe obciążenie powiatowych urzędów pracy i, w konsekwencji, wydłużenie czasu obsługi wniosków oraz wprowadziły odpłatność za rejestrację oświadczenia.

Od stycznia 2018 roku wydawane są zezwolenia na pracę sezonową dla obywateli wszystkich państw spoza Unii Europejskiej i Europejskiego Obszaru Gospodarczego. Od początku roku wydano 4,9 tys. zezwoleń, z czego zdecydowana większość (98%) dotyczyła obywateli Ukrainy.

Imigranci przyjeżdżający do Polski pochodzą ze wszystkich kontynentów świata, jednak zdecydowanie najwięcej osób dociera do Małopolski z Ukrainy.

Charakterystyczną cechą zwiększającej się grupy imigrantów zarobkowych w Małopolsce stanowi kierunek ich napływu – są to przeważnie obywatele byłych republik radzieckich.

W roku 2019 pracodawcy najczęściej zatrudniali obywateli Ukrainy (95 tys., tj. 90,9%), jednak ich udział oświadczeń zmniejszył się na rzecz Gruzinów (3,2%), Mołdawian (3,0%) i Białorusinów (2,2%). Dwie trzecie (63,8%) oświadczeń w województwie małopolskim zarejestrowano w trzech powiatach: w Krakowie (42,7 tys., tj. 42,3%), Nowym Sączu (14,6 tys., tj. 14,4%) i w wielickim (7,2 tys., tj. 7,1%). Jedynie co trzecie oświadczenie (34,0%) miało na celu zatrudnienie kobiet.

W przypadku zezwoleń przeważają zezwolenia wydane obywatelom Ukrainy (30,3 tys. tj. 80,2%). Następni w kolejności liczby wydanych zezwoleń byli obywatele Mołdawii, Indii, Białorusi, Gruzji, Filipin, Nepalu i Uzbekistanu. Wśród zezwoleń 26,6% stanowiły wydane kobietom.

Cudzoziemcy najczęściej znajdowali zatrudnienie w charakterze pracowników przy pracach prostych, robotników przemysłowych i rzemieślników oraz jako operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń. Znacznie rzadziej na stanowiskach wymagających wyższych kwalifikacji – w charakterze specjalistów pracowało zaledwie 1,2% na

podstawie oświadczeń i 5,1% na podstawie zezwoleń, natomiast w charakterze pracowników biurowych – odpowiednio 5,8% i 3,0%.

Reemigranci

Według szacunków sporządzonych na podstawie Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku poza granicami Polski przebywało około 187,5 tys. Małopolan. Wśród nich przeważali migranci długookresowi, czyli osoby pozostające poza granicami kraju powyżej 12 miesięcy. Zdecydowana większość małopolskich długookresowych migrantów czasowych to uczestnicy migracji poakcesyjnych (czyli takich, którzy wyjechali po 2004 roku). Ponad połowę emigrantów czasowych stanowiły osoby pochodzące z miast. Najwięcej emigrantów czasowych przebywających za granicą w 2011 roku pochodziła z Krakowa (18,5%) oraz z powiatu nowotarskiego (ponad 12%). W latach 2004-2014 z województwa małopolskiego wyemigrowało ponad 20,5 tys. mieszkańców, z czego około 13,8 tys. z miast.

Wśród wyjeżdżających niewielką przewagą osiągnęły kobiety; odnotowano także wyższy niż dla mieszkańców województwa udział osób w wieku 20-29, 30-39 i 40-49 lat.

Wśród przyczyn powrotów znajdują się powody: społeczne (tęsknota i poczucie „bycia u siebie”), rodzinne i związane z cyklem życia (podobnie jak decyzja o emigracji tak i decyzja o powrocie często jest podejmowana przez całą rodzinę), ekonomiczne (ustanie przyczyny wyjazdu – np. wygaśnięcie kontraktu, zakończenie działalności przez pracodawcę) i polityczne. W grupie reemigrantów obserwuje się zarówno osoby, które za granicą zdobyły pewne doświadczenie jak i fachowców, którzy wykonywali tam prace proste, niezgodne z kwalifikacjami. Duża część reemigrantów, zarówno tych, którzy wyjechali na krótko, jak i na dłuższy czas, deklaruje, że w ogóle nie przygotowywała się do powrotu. Większość z nich odkłada poszukiwanie pracy w Polsce na moment „po powrocie”. Odkładanie w czasie poszukiwania pracy w Polsce nierzadko wynika z poczucia pewności posiadanego zabezpieczenia finansowego i stabilizacji, jaką zapewniają reemigrantowi oszczędności zgromadzone za granicą.

Obawy związane z powrotem, jakie odczuwają reemigranci dotyczą przede wszystkim:

- sytuacji zawodowej i finansowej po przyjeździe – o to, czy uda im się znaleźć pracę i czy będzie to praca, która da im możliwość samorealizacji, obawiają się także o zarobki (niższe niż te, które osiągnęli za granicą) oraz o swoje doświadczenie zawodowe – czy będzie wystarczające dla polskich pracodawców,
- ponownego odnalezienia się w polskiej rzeczywistości, w tym problemów adaptacyjnych dzieci.

W kontekście trwałości powrotów migrantów, wyłania się kilka możliwych strategii:

- powrót (w założeniu) na stałe – kolejna emigracja dla tych reemigrantów jest ostatecznością,
- powrót „otwarty” – charakteryzuje tych reemigrantów, którzy wrócili z emigracji z własnej woli, często po takim czasie, jaki z góry zakładali; chcą ułożyć sobie życie w Polsce, ale nie wykluczają kolejnego wyjazdu, gdyby nadarzyła się taka okazja, emigracja taka miałaby jednak charakter wyjazdu czysto zarobkowego, nie osiedleńczego; tę strategię ma znaczna część reemigrantów – osoby w różnym wieku i na różnym etapie życia, postawa taka wynika z niepewności co do sytuacji życiowej w przyszłości, jak również ze zmieniających się okoliczności,
- powrót z założeniem kolejnego wyjazdu – strategia cechująca uczestników migracji sezonowych i cyrkulacyjnych, którzy często już w momencie powrotu do Polski planują kolejny wyjazd,
- powrót podwójny – wynikający z rozczarowania rzeczywistością w Polsce, trudnościami z ponowną adaptacją (w tym odnalezieniem się na rynku pracy), tak zwanym odwróconym szokiem kulturowym; w konsekwencji reemigrant decyduje się na ponowny wyjazd.

Reemigrantów cechują wysokie aspiracje w zakresie wynagrodzeń. Dążą oni do poszukiwania pracy i podejmowania zatrudnienia zgodnego z własnymi kwalifikacjami, w swoim zawodzie. Pieniądze zarobione za granicą dają im poczucie pewnej stabilizacji i bezpieczeństwa w początkowym okresie po powrocie, a tym samym mogą sprzyjać odkładaniu poszukiwania pracy. Część z nich upatruje w założeniu działalności gospodarczej szansę na pracę w zawodzie oraz wyższe

zarobki. Nabyte za granicą kwalifikacje i kompetencje, a także zgromadzone zasoby finansowe wzmocniają postawy przedsiębiorcze reemigrantów i ułatwiają im rozpoczęcie pracy na własny rachunek⁶.

Osoby odchodzące z rolnictwa i ich rodziny⁷

Województwo małopolskie należy do regionów o bardzo dużym przeludnieniu agrarnym, ugruntowanym czynnikami historycznymi i ekonomicznymi. Bardzo rozdrobniona struktura agrarna, w tym dominująca liczba podmiotów o niewielkiej powierzchni i niekorzystnym rozłogu, w połączeniu ze słabym wyposażeniem gospodarstw w techniczne środki produkcji sprzyjają angażowaniu nadmiernych zasobów siły roboczej⁸.

Liczba gospodarstw rolnych posiadających użytki rolne w 2018 r. wyniosła 143,8 tys., co stanowiło 10,1% wszystkich gospodarstw rolnych w kraju. Prawie wszystkie gospodarstwa w województwie (99,9%) były własnością osób fizycznych (gospodarstwa indywidualne). W porównaniu z rokiem poprzednim przybyło 8,8 tys. gospodarstw ogółem, natomiast o 2,7% zmalała ich ogólna powierzchnia.

W 2018 r. najwięcej (37,4% wszystkich gospodarstw mających użytki rolne) gospodarstw posiadało powierzchnię 1–2 ha użytków rolnych. Natomiast w kraju największa liczba gospodarstw (22,1%) wystąpiła w grupie obszarowej 5–10 ha użytków rolnych. Największe gospodarstwa o powierzchni 15 ha i więcej użytków rolnych stanowiły 2,4% ogólnej liczby gospodarstw, ale gospodarowały na powierzchni stanowiącej 24,0% powierzchni użytków rolnych w województwie⁹.

W 2018 r. w rolnictwie (sekcja A) pracowało 272,8 tys. Małopolan, tj.:

⁶ Ruch migracyjny w Małopolsce, Małopolskie Obserwatorium Rozwoju Regionalnego, Kraków 2017

⁷ Osoba odchodząca z rolnictwa i jej rodzina – osoba podlegająca ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu na podstawie *ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (KRUS)*, zamierzająca podjąć zatrudnienie lub inną działalność pozarolniczą, objęta obowiązkiem ubezpieczenia społecznego na podstawie *ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (ZUS)*.

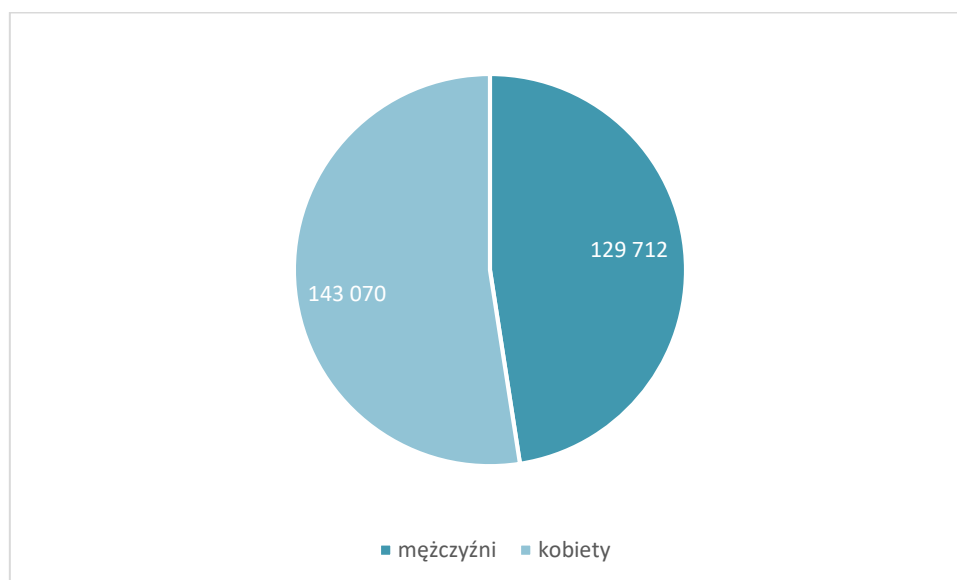
⁸ *Stan oraz perspektywy rozwoju rolnictwa w województwie małopolskim ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia środkami Unii Europejskiej*, Kraków 2015, dostęp: <https://www.obserwatorium.malopolska.pl/raporty/stan-oraz-perspektywy-rozwoju-rolnictwa-województwie-malopolskim-ze-szczegolnym-uwzgleczeniem-wsparcia-srodkami-unii-europejskiej/>

⁹ Rolnictwo w województwie małopolskim w 2018 r., Urząd Statystyczny w Krakowie, dostęp: <https://krakow.stat.gov.pl/opracowania-biezace/informacje-sygnalne/rolnictwo-lesnictwo/rolnictwo-w-województwie-malopolskim-w-2018-r-,2,10.html>

- niemal tyle samo, co w 2010 r. i kolejnych latach. Od 2010 r. wzrosty i spadki zatrudnienia w rolnictwie były niewielkie i nie przekroczyły +/- 1%,
- 11,4% ogółu pracujących w rolnictwie w Polsce. Odsetek ten nie zmienił się od 2013 r.,
- 54,7 tys. więcej niż w przetwórstwie przemysłowym, które zajmuje drugą pozycję pod względem liczby pracujących w województwie,

Wśród pracujących w rolnictwie widać niewielką przewagę kobiet. W 2018 r. stanowiły one 52% ogółu Małopolan pracujących w sekcji A.

Wykres 2. Pracujący w rolnictwie w 2018 r. w podziale na płeć

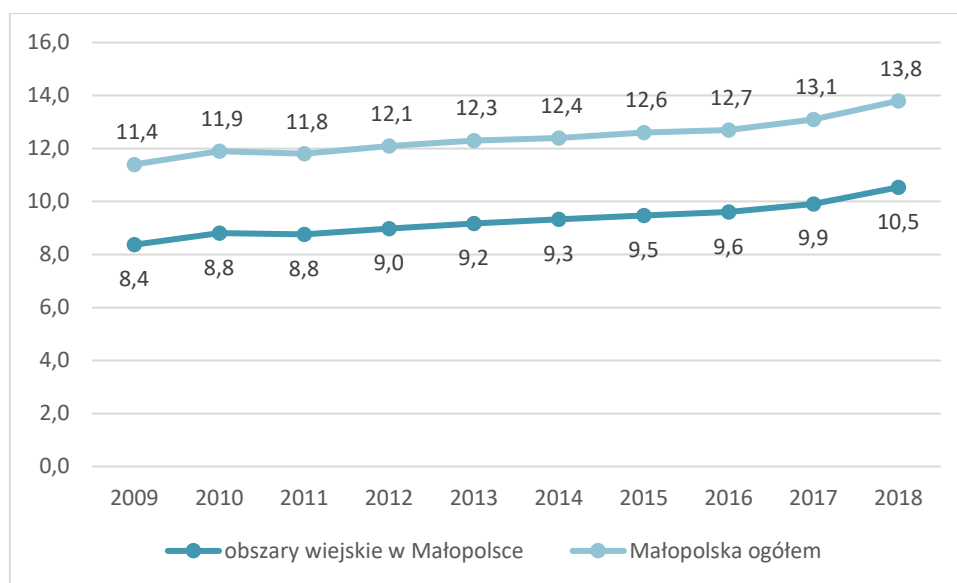
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Obszary wiejskie z racji mniejszego zaludnienia stanowią strefę o mniejszym natężeniu pozarolniczej działalności gospodarczej. Wynika to zarówno z mniejszej chłonności lokalnych rynków, znacznego niedorozwoju infrastruktury technicznej i biznesowej, jak również gorszego skomunikowania obszarów wiejskich z głównymi rynkami docelowymi¹⁰. W skali województwa działalność gospodarczą w 2018 roku prowadziło ok. 14 osób fizycznych na każde 100 osób w wieku produkcyjnym.

¹⁰ *Stan oraz perspektywy rozwoju rolnictwa w województwie małopolskim ze szczególnym uwzględnieniem wsparcia środkami Unii Europejskiej*, Kraków 2015, dostęp: <https://www.obserwatorium.malopolska.pl/raporty/stan-oraz-perspektywy-rozwoju-rolnictwa-województwie-malopolskim-ze-szczególnym-uwzględnieniem-wsparcia-srodkami-unii-europejskiej/>

Natomiast na obszarach wiejskich¹¹ wskaźnik ten wyniósł 10,5. Na przestrzeni 10 lat wskaźnik przedsiębiorczości w województwie regularnie rósł, przy czym na obszarach wiejskich wolniej niż średnio w Małopolsce. Pomiędzy 2009 a 2018 rokiem na obszarach wiejskich zwiększył się o 2,2, podczas gdy przeciętnie w województwie o 2,4.

Wykres 2. Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 100 osób w wieku produkcyjnym

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS, BDL

Aktywność edukacyjna i zawodowa osób młodych

Małopolska charakteryzuje się najniższym na tle regionów Unii Europejskiej i Polski wskaźnikiem osób przedwcześnie opuszczających system edukacji. Zaledwie 2,3% młodych Małopolan przedwcześnie opuściło system kształcenia, podczas gdy w Polsce zjawisko to dotyczy 5,6% osób uczących się, a średnia dla Unii Europejskiej kształtuje się na poziomie 11,9%. Wg Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności w III kw. 2019 r. współczynnik aktywności zawodowej Małopolan w grupie wiekowej 15-24 lata wyniósł 39,9% (aktywnych zawodowo było

¹¹ Przez obszary wiejskiej rozumie się tutaj gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach wiejsko-miejskich.

129 tys. osób z tej grupy wiekowej), natomiast w grupie wiekowej 25-34 lata wyniósł 86,0% (aktywnych zawodowo było 463 tys. Małopolan z tej grupy wiekowej).

Diagnoza przyczyn braku aktywności edukacyjnej i/lub zawodowej młodych Małopolan prowadzona na poziomie subregionalnym nie wykazała istotnych różnic pomiędzy młodzieżą z poszczególnych subregionów. Postawy młodych wobec edukacji i rynku pracy, ich oczekiwania względem pracy i pracodawców oraz bariery, których doświadczają są jednorodne pod względem rozmieszczenia terytorialnego. Nie mniej skala i natężenie problemów na terenie poszczególnych subregionów jest zróżnicowana i wynika z charakterystyki społeczno-ekonomicznej subregionów. Wśród barier, które napotykają osoby młode wchodząc na rynek pracy można wyróżnić:

- niewielkie doświadczenie zawodowe i doświadczenie w pracy lub jego brak,
- niewystarczające umiejętności poszukiwania pracy,
- kompetencje części osób młodych nie są dostosowane do potrzeb rynku pracy,
- niewielka liczba ofert pracy dla osób bez doświadczenia zawodowego,
- niskie zarobki i mała atrakcyjność ofert pracy,
- stereotyp młodego, niedoświadczonego pracownika.

Zjawiskiem naturalnym jest zarówno niewielkie doświadczenie zawodowe osób młodych wchodzących na rynek pracy, jak i niski poziom umiejętności pracowniczych. Są to problemy o charakterze obiektywnym wynikające z wieku, ale także charakteru ścieżki edukacyjnej, która w niewielkim stopniu uwzględnia zdobywanie doświadczenia praktycznego i umiejętności w miejscu pracy.

Wprowadzenie młodego pracownika w warunki konkretnego stanowiska pracy każdorazowo wymaga zaangażowania po stronie pracodawcy, natomiast rozwój doświadczenia i umiejętności pracowniczych musi być postrzegany w perspektywie długofalowej. Zagadnienia kompetencji osób młodych i umiejętności poszukiwania pracy były podnoszone zarówno przez pracodawców, instytucje edukacyjne i rynku pracy, jak i samych młodych. Przyczyny powyższych barier wejścia na rynek pracy mają dwojaki charakter. Są one konsekwencją nieadekwatnego systemu edukacji formalnej, który w niewystarczającym stopniu odpowiada na potrzeby rynku pracy, a proces kształcenia często nie nadąża za zmianami technologicznymi

w poszczególnych branżach. Nie można tu również pomijać sfery preferencji i wyborów edukacyjnych osób młodych, które niejednokrotnie nie korelują z realiami rynku pracy, ale także z predyspozycjami osobowymi; dokonywane są bez wystarczającej wiedzy o konsekwencjach wyboru danej ścieżki edukacji. Wśród młodych osób występuje także *zjawisko gromadzenia zaświadczeń i dyplomów*. Osoby młode często postrzegają szkolenia jako sposób na uzyskanie kwalifikacji w kolejnych zakresach, patrząc nie koniecznie przez pryzmat ścieżki rozwoju w konkretnym zawodzie, ale raczej liczby zaświadczeń o ukończeniu szkoleń, które można przedstawić pracodawcy podczas rozmowy kwalifikacyjnej¹². Natomiast wyniki badań pokazują, że wielu małopolskich pracodawców nie przykładają dużej wagi do poziomu i dziedziny wykształcenia kandydatów do pracy. Dla ponad połowy badanych przedsiębiorców nie stanowiło ono kryterium zatrudnienia, cenniejsze było dla nich doświadczenie zawodowe¹³.

¹² Małopolskie Gwarancje dla Młodzieży. Rekomendacje w zakresie wspierania osób młodych na rynku pracy, WUP Kraków, 2016

¹³ *Pracodawca – Rynek – Pracownik. Badanie zapotrzebowania na pracowników wśród małopolskich pracodawców 2013*, Wojewódzki Urząd Pracy w Krakowie, Kraków 2014